

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/3556 din 01.03.2024

La nr. 05/1-07/513 din 27 februarie 2024

Ministerul Mediului

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind acțiunile climatice (număr unic 63/MM/2024).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.03.01 17:16:45 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9494 din 01.03.2024

la proiectul de lege privind acțiunile climatice (număr unic 63/MM/2024)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Mediului, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

În contextul normei de la art.9 al Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: *"După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]"*, menționăm că autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării

prezentului proiect de hotărâre. În acest sens, autorul a publicat un anunț pe pagina web oficială a ministerului și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 29 noiembrie 2023.

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 23 ianuarie 2024. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2)² și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În proiect nota informativă autorul a menționat că acesta are drept scop asigurarea reducerii treptate și ireversibile a emisiilor de gaze cu efect de seră în vederea protecției sănătății umane, integrității ecosistemelor și a biodiversității de amenințarea pe care o reprezintă schimbările climatice, precum și sporirea capacității de adaptare, consolidare a rezilienței și reducerea vulnerabilității societății la schimbările climatice.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene prin aprobarea reglementărilor privind acțiunile climatice și adaptare la schimbările climatice.

Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele Guvernului, în ceea ce privește crearea cadrului juridic pentru punerea în aplicare a măsurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea capacității de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice și dezvoltarea rezilienței la schimbările climatice.

Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, gradul de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

În nota informativă autorul a menționat că pentru realizarea prevederilor proiectului Agenția de Mediu va avea nevoie de personal specializat pentru gestionarea autorizațiilor de mediu și cerințelor anuale de raportare a emisiilor (4– 8 persoane). Costurile estimate pentru funcționarea diviziunii specializate ar putea fi cuprinse anual între 3 460 000 – 4 325 000 lei.

Suplimentar autorul a specificat că pentru pregătirea Comunicărilor Naționale ale Părților semnatare către CONUSC, Fondul fiduciar GEF oferă țărilor în curs de dezvoltare 517 mii dolari SUA, odată la 4 ani, și respectiv pentru pregătirea Rapoartelor Bienale de Transparență.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea:

-) Guvernului;
-) Ministerului Mediului;
-) Ministerului Energiei;
-) Ministerului Sănătății;
-) Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării;
-) Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
-) Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare;

-) Ministerului Muncii și Protecției Sociale;
 -) Ministerului Educației și Cercetării;
 -) Ministerului Afacerilor Interne;
 -) Ministerului Finanțelor;
 -) Agenției de Mediu;
 -) Autorității Aeronautice Civile;
 -) Agenției Navale;
 -) Serviciului Vamal;
 -) Inspectoratului pentru Protecția Mediului;
 -) Autoritatea de meteorologie și monitoring de mediu;
 -) Agenției „Moldsilva”;
 -) autorităților administrației publice locale;
 -) Comisiei naționale privind schimbările climatice,
- în domeniul acțiunilor climatice orientate spre atingerea obiectivului de realizare a neutralității climatice și a progreselor în vederea îndeplinirii obiectivului global în materie de adaptare la schimbările climatice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul legii privind acțiunile climatice a fost elaborat de către Ministerul Mediului, în scopul asigurării reducerii treptate și ireversibile a emisiilor de gaze cu efect de seră în vederea protecției sănătății umane, integrității ecosistemelor și a biodiversității de amenințarea pe care o reprezintă schimbările climatice, precum și sporirea capacității de adaptare, consolidare a rezilienței și reducerea vulnerabilității societății la schimbările climatice.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la crearea cadrului juridic pentru punerea în aplicare a măsurilor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea capacității de adaptare la efectele negative ale schimbărilor climatice și dezvoltarea rezilienței la schimbările climatice.

01.03.2024

Digitally signed by Gheorghita Vadim
Date: 2024.03.01 16:09:01 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghita, *Inspector principal*